

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:

Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A Magyar Gyermektanulmányi Társaság munkaköre.

II.

Magyarországon a gyermektanulmányi mozgalom a társadalom köréből indult ki, eltérőleg a nyugati államoktól, hol kezdetben az orvosok és pszichológusok művelték e tudományt. Nálunk a nevelői gondolkodást a gyermekek megismerése révén a társadalom minden osztályához tartozó férfiak és nőkből alakult társaság igyekszik köztudatba vinni és megkedveltetni. Ha tekintetbe vesszük, hogy a nevelést nemcsak a pedagógus, hanem nagyon sok más tényező is irányítja: akkor teljesen érthető, sőt kívánatos, hogy a gyermekek megismerésének módjait és a helyes nevelés útjait a nagy társadalom is megismerje.

Komoly, tudományos munkássága mellett ezt a célt is maga elé tűzte a Magyar Gyermektanulmányi Társaság, mely Nagy László képezdei igazgató kezdeményezésére alakult s jelenleg gróf Teleky Sándor és több kiváló elnöktárs vezetése alatt működik. A társaság csakhamar megnyerte a közokt. minisztérium, az államkormány és a főváros erkölcsi és anyagi támogatását.

Ezek segítségével kísérleti, adatgyűjtő s pedagógiai szakosztályokat létesített a gyermektanulmányi kutatások céljaira.

A társaság tudományos népszerű előadásokat rendez az ország fővárosában s időnkint vidéken is a nagyközönség számára.

Eszméit, munkálkodásának eredményeit, „A Gyermek“ című havonként egyszer megjelenő folyóiratában ismerteti. A közlőny szerkesztősége: Nagy László, Teleky Sándor gróf, Babarcezi Schwarzer Ottó báró, Bárczi István dr., Návai Szabó Sándor dr., Berkes János, Grósz Gyula dr. és Rauschburg Pál dr. Ezeknél kiválóbb nevek nem is garantálhatnák a folyóirat közismert magas színvonalát, melyben az eredeti magyar gyermektanulmányi dolgozatokon kívül ismertetéseket közölnek a hazai s a külföldi gyermektanulmányi törekvésekről és eredményekről. A folyóirat gyakorlati utmutatást nyújt a nevelés minden ágáról: a családi, iskolai és társadalmi nevelésről. Tájékoztató ifjúsági irodalom termékeiről. Emellett német „Das Kind“ és francia „L'Éufant“ melléklettel is el van látva.

Előfizetési ára 8 korona, de a tagok évi 4 korona tagsági díj fejében kapják. A közlőny maga többbe kerül, mint a tagsági díjából befolyt jövedelem, de a társaság örömmel meghozza az áldozatot a gyermektanulmányozás népszerűsítése érdekében. Füzetes és könyvkiadó vállalatot is tart fenn a terjedelmesebb pedológiai munkák számára.

A „Magyar Gyermektanulmányi Társaság“ megalkotta a világ első és

egyetlen gyermektanulmányi muzeumát, hol a magyar gyermek testi-lelki életét fejlődésében is feltűntető tárgyakat, statisztikai s gyermektanulmányi adatokat és eredményeket gyűjtene össze.

A gyermektanulmányozás intenzív és eredményes művelése másrészt az egész ország társadalmának együttműködése szükségessé tette, hogy vidéken is keletkezzenek gyermektanulmányi fiókkörök. Minden oly városban, hol a kulturintézmények és a tagok száma biztosítja a kör működését, örömmel támogatja a központ a megalakítás mozgalmát. A fiókköröknek anyagi kiadásokról gondoskodniok nem kell, mert fölmerülő költségeiket a központ fedezi.

Ma már több városban működnek fiókkörök s igazán kívánatos lenne a jövő nemzedék érdekében, ha minél több helyen létesülnének újak is.

Az ország minden részében kell foglalkozni a gyermekekkel, hogy a magyar gyermek testi-lelki életének fejlődését megismerhessük és, hogy ezáltal a magyar nevelés helyes útját megtaláljuk.

A vidéki társadalom bizonyára részt vesz ebben a munkában s készséggel tesz biznyságot arról, hogy a vidék is tud lelkesen munkálkodni a kulturális fejlődés, egy szebb jövő s egy jobb társadalom érdekében.

RÁ CZITS és CZVRKUSITS

fűszer- és csemegeüzlete

ZOMBOR, Szentgyörgy-tér 6.

100-83

Legfinomabb

KÁVÉK

TEÁK

RUMOK

TEASÜTEMÉNYEK.

Egyedül legjobbnak elismert „COLUMBIA“ pörköltkávé.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését folyó hó 9-én *Scultéty* Ferenc alispán elnöklése mellett tartotta meg. Az ülésen jelen voltak dr. Lelbach László, dr. Récei Ede és Evetovics János bizottsági tagok, továbbá dr. Szabovljevics Dusan főjegyző, dr. Frank Mihály írv. elnök, dr. Deák Béla főügyész, dr. Sági Samu h. főorvos, Fodor Mihály kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Popovits Aurél kir. főügyész-helyettes, Faragó János kir. tanfelügyelő, Sztankovits György kir. műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke, mint szakelődök és Schick Ernő vm. aljegyző a bizottság jegyzője.

Az ülésen előadott s a vármegyét illető jelentéseket a következőkben ismertetjük:

Közegészségügy.

Dr. Sági Samu helyettes főorvos jelentette, hogy a vármegye területén a közegészségügyi állapot, a kedvezőtlen időjárási viszonyok mellett is ugy a morbiditas mint a mortalitas tekintetében kielégítő volt. A fertőző kórok közül fellépett:

1. A ronsoló toroklob: Kumbaja, Hód-ság, Szentfűlöp, Bácsordas, Mozsor, Ujszivác, Torza, Magyararkanizsa és Zentán összesen 48 esettel, ebből gyógyult 34, meghalt 3, ápolás alatt maradt 11.

2. A vörheny: Szilberék, Kula, Överbász, Mozsor, Pacsér, Kossuthfalva, Csurog, Boldogasszonyfalva és Zentán összesen 31 esettel, ebből gyógyult 15, meghalt 5, ápolás alatt maradt 11.

3. A kanyaró: Doroszló, Baja, Csantavér, Topolya és Petrőcön összesen 25 esettel, ebből meggyógyult 21, meghalt 1, ápolás alatt maradt 3.

4. A hagymáz: Szond, Bácskertes, Överbász, Káty, Csantavér, Bajsa, Mozsor, Topolya, Petrőc, Tisztaistvánfalva, Csurog, Magyararkanizsa és Zentán összesen 62 esettel, ebből gyógyult 23, meghalt 11, ápolás alatt maradt 28.

5. A hökhurut: Petrőc, Temerin és Boldogasszonyfalván 38 esettel, ebből gyógyult 24, meghalt 2, ápolás alatt maradt 12.

Előfordult még a vérhas Tiszakálmánfalván és Bajsán 3 esettel.

Felemlítette, hogy a megyében lefolyt ujonesorozásnál feltűnően sok trachomas beteg jelentkezett. Ezzel szemben az eddig fogantatott övintézkedések elégtelenek és a célt alig megközelítőnek bizonyultak és jelezte, hogy az illetékes tényezőkkel folytatandó megbeszélés után, e fontos probléma mikénti megoldása érdekében külön javaslatot fog tenni.

Tanügy.

Faragó János kir. tanfelügyelő szeptember haváról szóló jelentése a következő: A vallás és közoktatásügyi miniszter Vojnich Rogich Anna szabadkai és Winkler Irma zentai áll. tanítónőket, továbbá Gablerné Magó Erzsébet bezdáni és Reiszig Magdolna barátudvari áll. övönöket kölcsönösen áthelyezte.

Eichinger Ádám bácsi, Leszmeiszter Antal hód-sági rkath. és Schrammel János tiszakálmánfalvai ág. ev. népiskolai tanítók részére az 1907. évi XXVII. t. c. 4. §-a értelmében évi 200 kor. fizetés természetével bíró személyi pótlék engedélyeztetett.

A nem áll. tanítók fizetésének az 1907. évi 27. t. c. értelmében való rendezése céljából az elmúlt hónapban 400 kor., eddigelé összesen 233505 kor. államsegély folyósított.

Jelentette, hogy a nem áll. polgári iskolai tanárok fizetésének rendezésére az elmúlt hónapban 10.400 kor. és a nem áll. tanítók részére 26.200 kor. rendkívüli drágasági államsegély utalványoztatott ki.

A vallás és közoktatásügyi miniszter Pacsér községben 6, Bácsgyulafalva községben 2 tanerős áll. népiskola és Regőce községben egy új áll. óvoda felállítását engedélyezte.

Közutak.

Sztankovits György műszaki tanácsos, az általa képviselt közigazgatási ágra vonatkozó 1912. évi szeptember hóról szóló jelentését a következőkben terjesztette elő:

Az állami és törvényhatósági közutak

és az azokon levő mütárgyak állapota általában kielégítő.

A vármegyei közuti költségelírányzat terhére engedélyezett utépítések közül:

a) a turjai vasuti állomáshoz vezető tvh. közuton a kő és kavicsanyag egy kilométer hosszban kiszállított, mely mennyiség az összes anyagszükségletnek mintegy $\frac{2}{3}$ részét képezi. A hiányzó kőanyag szállítása folyamatban van. A kőanyag beépítése az állandó esős idő miatt ezideig még megkezdhető nem volt;

b) a piros-ujvidéki tvh. közut 0.00—4.54 km. szakaszán a földmunka befejeztetett. A kő és kavicsanyag szállítása folyamatban van, azonban a tartós esőzések miatt csak lassan halad;

c) a csonoplyai vasuti állomáshoz vezető tvh. közuton az utépítési munkák vállalkozónak átadattak. A földmunka és kőszállítás megindult és jelenleg folyamatban van;

d) az ujmombosi vasuti állomáshoz vezető tvh. hozzájáró közut építési munkái kedvező eredménnyel felülvizsgáltattak;

e) a baja-mélykúti tvh. közuton Baja és Csávoly között, az ujvidék-szegedi tvh. közuton Temerin és Bácsföldvár között ujonan épült utkaparóházak kedvező eredménnyel felülvizsgáltattak és rendeltetésüknek átadattak;

f) a bacsótvárosi, a deryei, a szentfűlöpi, a veprődi és a bacsordasi vasuti állomásokhoz vezető tvh. közutak és a bacsalmás-szabadkai tvh. közut 0.00—9.600 km. szakaszának mütakká leendő kiépítésére vonatkozólag a helyszíni bejárások az érdekeltek közbenjöttel mellett f. évi szeptember hó folyamán megtartattak.

Az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. t. c. alapján végrehajtandó utépítések közül:

1. a bacs-szablya-titeli tvh. közut 43.969—60.00, 63.00—68.00 és 70.00—76.107 km. szakaszain Ókér, Temerin és Szablya között az építési munkák a kedvezőtlen állandó esőzések és a vasuti kedvezményes díjtételnek történi beszüntetése, valamint waggon hiány miatt nagyrészt szüneteltek;

2. a zombor-palankai törvh. közut 11.390—26.944 km. szakaszán Sztapár-Doroszló és Militics között a lefolyt hónapban tartott állandó esőzések által az általaj annyira átázott, hogy e hó folyamán érdemleges munka nem volt teljesíthető. A kő fuvarozása még mindig nehézségekbe ütközik, de azért folyamatban van;

3. a hód-ság-derye-bácsi 14.255 km. hosszú és a bacs-bácsujlaki 15.67 km. hosszú tvh. közutakon az utépítési munkák nagyrészt a kedvezőtlen állandó esőzések miatt szüneteltek;

4. a bacs-vajszkai 10.65 km. hosszú tvh. közuton a munkák csak lassan haladnak, mindazonáltal a még hiányzó 3 km. hosszú szakasza kedvező időjárás és nagyobb munkaerő alkalmazása mellett ez évben még mindig befejezhető lenne;

5. a dunagálos-petrőc-ósovői tvh. közut 0.00—6.10 és 9.9—20.634 km. szakaszain az építéshez szükséges összes kavicsmennyiség kiszállított, az alapkö pedig 4.0 km. kivételével szintén ki van szállítva. A kőpálya 7 km. hosszban kész és a forgalomnak át van adva. Ezen munkák előhaladása a kedvezőtlen időjárás dacára kielégítő;

6. a futak-cserevici révhez vezető tvh. közuton a földmunka a 0.9—1.5 km. szakaszon kész, a még hiányzó földmunka a magas talajviz okozta anyagtermelési nehézségek miatt csak kisebb mértékben volt esz-közölhető;

7. a hód-ság-bácsi tvh. közut 0.00—0.625 km. szakaszán Hód-ság község belső-ségében a kis bazalt kockakő burkoláshoz szükséges anyagok nagyrészt ki vannak szállítva és a munka folyamatban van;

8. az apatin-sztapári törvh. közut 10.334—16.740 km. szakaszán Bácsszentiván és Sztapár között a földmunka és mütárgyak építése befejeztetett, a kőanyag beépítése 2 km. hosszban elkészült, úgy hogy annak behengerelése is kedvező időjárás esetén megindítható lesz. A még hiányzó kőanyag szállítása folyamatban van;

9. a kula-bácskereszturi tvh. közut 1.316—11.465 km. szakaszán a kedvezőtlen időjárás miatt a munkálatok nagyrészt szüneteltek. A kőpálya 5 km. hosszban le van rakva, a hengerelés pedig megkezdődött. A mütárgyak építése befejeztetett;

10. az ujvidéki-szegedi tvh. közut 26.7—36.7 és 38.818—43.345 km. szakaszán Temerin, Bácsföldvár és Óbecse között a földmunka nagyrészt elkészült, a kedvezőtlen időjárás miatt azonban most szünetel;

11. a bacs-földvári vasuti állomáshoz vezető ut meghosszabbítás ugyancsak a kedvezőtlen idő miatt szünetelt;

12. a szabadka-topolyai tvh. közut 26.692—29.504 km. szakaszán Topolya község határában az utépítési munkák az esős idő miatt nagyrészt szüneteltek;

13. az ujvidéki-szegedi tvh. közut 60.2—66.013 km. szakaszán az építési munkák teljesen befejeztettek.

Végül bejelentette, hogy a vármegyei törvényhatósági telefonhálózat folytatolagos kiépítése céljából a helyszíni bejárások a zombori járásban részben f. évi október hó folyamán vannak kitérve, az építés pedig ugyancsak a zombori járásban folyamatban van.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA”

XXXV. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és nyomdájába küldendők.

H I R E K.

Álhir a főispánról. Több fővárosi és vidéki lapban is megjelent az a hir, hogy Vojnits István Bács-Bodrog vármegye és Zombor sz. kir. város főispánja legközelebb megválk állásától. Ezzel szemben a való tényállás az, hogy vármegyénk és városunk főispánja a kormány és a vármegye eddig élvezett bizalmát változatlan mértékben bírja és így fenti hiradás minden komoly alapot nélkülöz. Ily körülmények között természetesen, hogy a B. F.-nek legutóbbi számában erre alapítva vagy ettől teljesen függetlenül megjelent kombinációja szintén nem fedi a valóságot.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Lengyel József zentai adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adótitkárré nevezte ki s Facsádra helyezte át, H. Szabó Imre makói adóhivatali gyakornokot pedig Zentára helyezte át.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Keresztény Gyula hód-sági járásbíróját saját kérelmére a kalocsai járásbíróshoz helyezte át.

Berendelés. Az igazságügyminiszter Zamaróczy István titeli kir. járásbíróját az ujvidéki kir. járásbíróshoz büntető bírónak rendelte be.

Popovics Sebő a levéltárosok elnöke. A Levéltárosok Országos Egyesülete vasárnap Budapesten megalakult s elnökévé Popovics Sebő, Bács-Bodrog megyei főlevéltárost és tb. főjegyzőt választották meg.

Szabad Lyceum. Az október hó 13-án, vasárnap délután megtartandó lyceumi előadás iránt városzerte meleg érdeklődés mutatkozik. Koller Ferenc, a szabadkai zeneköznevelési iskola kiváló hegedű-professzora nyitja meg az előadások sorozatát „A magyar népdal” című előadásával, amely már Szabadkán is rendkívül nagy sikert aratott. Koller Ferenc művészete a mi közönségünk előtt sem ismeretlen azoknak a nagy sikerű hangversenyeknek a révén, amelyeknek az ő hegedűjátéka fénypontja volt. Az előadást ezúttal is Koller Ferenc zongorakísérete mellett a művész hegedűszólói teszik majd változatossá. Közben pedig a magyar népdal őskorától a mai napig feltüntetendő fejlődés egyes fokozatait énekszámok fogják tarkítani. Az énekszámokat a kaszinóegyesületi dalárda fogja előadni.

Kitüntető személyi pótlék. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium Temunovits József helybeli róm. kath. elemi rendkívül tanítót a népnevelés terén kifejtett ügybuzgó működéséért azzal tüntette ki, hogy évi 200 korona fizetés jellegével bíró személyes pótlékot utalványozott részére.

Dankó Pista szobrát Szegeden október hó 20-án leplezik le. Az ünnepélyen a Bács-Bodrog megyei Irodalmi Társaság magát Vértesi Károly elnökkel és Pataj Sándor főtitkárral képviselteti és a szoborra koszorút küld.

A Zombori Pártfogó Egylet e hó 13-án délelőtt 11 órakor a törvényes üléseken választmányi gyűlést tart, melyre a választmányi tagokat az elnökség ezúttal meghívja.

Kitüntetett gazdaköri jegyzők. A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület igazgató-választmánya október 6-án tartott ülésében 50—50 korona tiszteletdíjat szavazott meg 8 gazdaköri jegyzőnek több éven át tanúsított szorgalmukért és eredményes munkálkodásukért. A kitüntetett jegyzők a következők: Borsay Jenő s. jegyző Batmonostor, Czirfusz János tanító Bezdán, Róth Adám kántortanító Csávoly, Hamann János tanító Dunacséb, Noll József szövetkezeti könyvelő Kerény, Toszity Milivoj tanító Óker, Posch Gottlieb tanító Ujsóvé, Hahn Pál tanító Vaskut. A kitüntetett jegyzőknek tiszteletdíjukat elismerő levél kíséretében küldi meg az elnökség.

Egyházmegyei hír. Az érseki hatóság az 1874. évben létesített csurogi lelkészséget plébániai rangra emelte s Nagy Mátyást, aki 1893. óta van Csurogon, plébánosná nevezte ki.

Muzeumnyitás. A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat muzeumának régiségtára folyó hó 13-án (vasárnap) délután 2—4-ig díjtalanul megtekinthető.

Megbízás. A zentai vörös kereszt egyleti fiók megalakítására az országos vörös kereszt egyesület Dobos Antal zentai kir. járásbírórt kérte fel.

Megszűnt hajózás. A Dunagőzhajózási Társaság személyszállító hajói Budapest—Bécs, Budapest—Zimony—Orsova között szeptember 30-án tették utolsó járataikat. Budapest és Mohács között tovább is közlekedik a hajó, valamint Szeged—Zimony és Tittel—Zimony között is október hó 1-től az őszi menetrend szerint.

Tanító-meghívás. Kiss Sándor péterrévi tanító nyugdíjaztatása folytán Péterrévén egy tanítói állás üresedett meg. Erre a megüresedett állásra az iskolaszék a szállási iskolától Esztelieczi Andrást hívta meg, míg Esztelieczi helyettesítésével Nagy Sándor tanítót bízta meg.

Közgyűlés. A Zombori Sport Egylet folyó hó 14-én, hétfőn délután 6 órakor az Elefánt-szállóban rendkívüli közgyűlést tart. Tárty: 1. Az építendő pálya költségei. 2. Esetleges indítványok.

Közgyűlés. A szabadgondolkodók Voltaire Egyesülete Zomborban 1912. évi október hó 13-án — Ferrer halála napján — délelőtt fel 12 órakor az Elite-kávéházban tisztújító közgyűlést tart, amelyre a tagokat tisztelettel meghívom. — Pataj Sándor elnök.

Football verseny. Folyó hó 13-án, vasárnap délután fél 3 órakor a löversenyterén a Zombori Sport Egylet a Bajai Sport Egylet csapatával bajnoki football versenyt rendez. Belépődíj: tribünjegy 1 korona, állólé hely 50 fillér, diák- és sportjegy 40 fillér. (Sportjegyet válthatnak a Zombori Sport Egylet és a Zombori Munkástestvedző Egyesület működő, rendes tagjai.)

Ujvidéki tudósító a harctéren. Tomics Jása, a Zasztava szerkesztője a „Magyarország” és „Pesti Napló” megbízta, hogy részükre a harctér színhelyéről közvetlenül szerzett harctéri tudósításokat írjon. Tomics Jása a megbízás következtében már le is utazott a Balkánra s mint az ottani viszonyoknak különben is alapos ismerőjéről bizony feltehető, hogy harctéri tudósításai, nemesak hítelesek, de érdekesek is lesznek.

Hítfelekezetek segélyezése. Zsabya község képviselőtestülete legutóbb tartott gyűlésén a hitfelekezeteknek 1913-ban leendő segélyezésére 20.000 koronát szavazott meg.

A miniszter az egyéves katonai szolgálatot teljesítő tanítókért. A vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy azok a tanítók, akik egyéves katonai szolgálatot teljesítettek, teljes fizetésüket kapják meg. E tekintetben állami és felekezeti tanítók között különbség nincs. A tanítók azonban a helyettesítési díjat maguk tartoznak fizetni.

Fognak a névtelen hősök. Röhrig Károly 48-as honvéd őrmester életének 84-ik évében Verbászon meghalt. Az agg honvédet nagy kegyelettel s élenk részvét mellett kísérték örök nyugalomra.

Miniszteri köszönet egy volt bácsmegyei földbirtokosnak. A vallás- és közokt. miniszter Löbl Zsigmond és neje s. Roesental Sarolta urnő budapesti (volt torzsai) lakosoknak bácsmegyei földinkek, kik a kakues-inárcsi áll. elemi iskola céljaira 604 K értékű telket adományoztak, köszönetét fejezte ki.

Mulatság. Az óverbászi önkéntes tüzoltóság az országos tüzoltó otthon javára folyó évi október hó 13-án a Rumpf-féle vendéglőben táncszórakozást rendez.

Harmincöt rab szabadulása. Mult kedden reggel a szegedi Csillagbörtönben rendkívüli eset történt; harmincöt rabot bocsájtottak feltételes szabadságra, akik büntetésük ideje alatt jó magaviseletükkel erre rászolgáltak. Sápádvá, szinte megdöbbenve hallgatták a hihetetlennek hangzó örömhírt és boldogságtól zokogva készülődtek a szabadságra, mely új életet és családjaik viszontlátását jelenti számukra. A szabaduló rabok az igazgatói iroda előtt gyülekeztek, visszakapott régi „civilruhájukban”; egyenkint szólították őket az irodába, ahol átadták mind-egyiknek azt a pénzt, amelyet hosszú raboskodása ideje alatt keresett. Voltak köztük magyarok, székelyek, tótok, néhány oláh és néhány uri ruhába öltözött emher is. Amikor a börtön kapuja feltárult előttük, szinte rohánva tödultak ki rajta a felszabadult rabok és mohón szívták magukba a rég nélkülözött tiszta, szabad levegőt, míg fogva maradt társaik a cellák vasrácsaival mögül irigykedve és könyezve kísérték kiszabadult társaikat.

A nép téli gazdasági nevelése. A földművelésügyi miniszterium munkaügyi osztályában serényen folynak a téli gazdasági tanítások, felolvasások, hónapokra terjedő kurzusok, háziipari tanfolyamok és gazdasági megbeszélések előkészítő munkálatai. E hónap derekán a gazdasági egyesületek, gazdakörök és egyéb társulatok buzgalomból nem kevesebb, mint 4000 községben indul meg a mezőgazdasági haladás jegyében való kulturális munka és a gazdasági háziipart 500-nál több községben fogják tanítani.

Villamos világítás Palánkán.

A hármás Palánka község vezetősége komolyan foglalkozik a villamos világítás berendezésével. A villamos világítást egy társasági alapon létesülő vállalat kapná s az üzem 50 év múlva a községek tulajdonába menne át.

Az iskolák a gyermekszanatóriumért. A magyar gyermekvédelemnek országosan fontos ügyét szolgálja a gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter kormányzata alatt álló Zsófia Gyermekszanatórium Egyesület, amely a Balatonalmádi-i Zsófia Gyermekszanatóriumban a szenvedő, szegény iskolaköteles kisdetek ápolását annyi áldozatkészséggel végzi. De az első magyar gyermekszanatórium csak elenyésző kis töredéket képes az ápolásra szorulóknak befogadni, miért is gróf Zichy János közoktatásügyi miniszter már rendelkezett az almdái intézet kellő kibővítése iránt s egy újabb pavillon felépítése a jövő szezonra eszközöltetni is fog, azonkívül a budai központi gyűjtő gyermekkorház mielőbbi megépítését is megkezdte a Rózsadomb egy szép fekvésű nagy telkén. Ezen magaslatok feladatok érdekében fordul most a gyermekszanatórium kormányzósága segítségért a nemzet mindig hű és önzetlen munkásaihoz: a nemzet oktatóihoz. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ugyanis, minthogy a gyermekek egészségügyének felkarolása olyan feladat, amelynek megoldására az államnak s a társadalomnak karöltve kell fáradoznia és minthogy a szegénysorsu beteg gyermekek felsegítésének ügye a tanulmányi felkészítéshez is legközelebb áll, engedélyt adott arra, hogy a tanulóifjúság a gyermekszanatórium érdekében gyűjtést eszközölhessen. Ezúton is azzal a kérelemmel fordul a gyermekszanatórium kormányzósága a községhez és főleg a tanulóifjúsághoz, hogy néhány fillérrel a második gyermekszanatórium létesítéséhez is hozzájáruljanak. A gyűjtött összeg feltüntetésére szolgáló iverket a tanítványok tanárai és tanítóitól lehet átvenni és ugyancsak az iskolákhoz kell a begyűjtött összeget átszolgáltatni. Minden fillér, melylyel a gyermekszanatóriumot szolgálja, örömet és áldást fog fakasztani, mert nincs a világon irgalmasabb, szebb és meghatóbb, mint amely a szegény beteg gyermekek ágya fölé hajlik! Felkérjük tehát a tanulóifjúságot, hogy a legmelegebb érdeklődéssel támogassák a gyermekszanatórium vezetőinek törekvését, hogy a sanatóriumi gyűjtés minél jelentékenyebb legyen, hogy a magyar gyermekvédelem legújabb vára, a Zsófia Központi Gyermekkorház is megépülhessen.

Elcsipett perselyfosztogató.

Pénteken észrevette a magyarkanizsai sekrestyés, Ficsor János, hogy valaki dézsmálja a Szent Antal perselyét. Lesbe állt s este 10 órakor jelentkezett a persely tolvaja, Mandl Ernő suszterlegény, kit még az éjjel pártfogóságába vett a rendőrség.

Lopás. Dr. Buják József feljelentést tett a rendőrségnél, hogy szőlőjéből ismeretlen tettesek 380 korona értékű kukoricát a padlásról elloptak. A zombori rendőrség rövidesen kinyomozta a tetteseket Komcsáróvits Lázár és felesége személyében, akik már előzőleg is Buják ügyvéd kárára lopást követtek el.

Uj gazdasági iparvállalat Bácskában. Bácsföldvárról írják, hogy az ottani tanító, Mihályi József kezdeményezésére az ottani gazdasági egyesület kebelében egy szesztermelő szövetkezet alakult. A tagok bácsföldvári és óbencei szőlősgazdák. Céljuk pedig, hogy termésüket önmaguk dolgozzák föl. Egy üzletrész 200 korona. Ez a vármegye első szesztermelő szövetkezete.

Boszuból öltek. Lovrekovich Miló ujvidéki halászmester péntek óta, amikor a begyesi halastóhoz ment, nem tért haza, még híre sem érkezett. Rosszat sejtettek hozzátartozói s e hó 8-án a begyesi csárdával szemközti Susek-szerémi község dunai partján megtalálták Lovrekovich Miló összeszúrt hulláját. A közelebbi adatok még ismeretlenek, a nyomozás folyik.

A zentai gyilkosság. Megemlékeztünk már, hogy a zentai tanyán egy öreg koldusembert találtak az uton. — Ujabb értesülésünk a gyilkosságról a következő: Nyikovits János csantavéri illetőségű kéregető a mult napokban este 7 óráig Göblös Vince korezmájában iszogatót Német Ferenc Szapanossal, majd pedig hazafelé indult. Mikor a Schütz Ádám-féle szálláshoz ért Nyikovits, a kukoricásból előgrott Németnek Fábian nevű fia, aki az öregot egy bottal fejbeütötte, majd pedig bicskával oldalba szúrta. A súlyosan sérült ember elvánszorgott a Gyurgyovány szállításig, de a nagy vérvesztéségtől az uton összeesett s kiszívódott, ahol Kadvány János és családja, Bukman Péter találták meg. Német Fábian önként jelentkezett másnap a szabadkai kir. ügyészségnél.

Betörés a zsidótemplomba. A mult éjjel betörő járt a szabadkai zsidótemplomban, 4 perselyt tört föl s 30—40 koronával megugrott. A perselyfosztogató a templom egyik ablakát betörte s ezen át hatolt be a templomba.

Megölte a gyermekét. Ragadies Franciska jánoshalmi leányzó ez év május 14-én ruhát teregetett a padláson. Munkájában szülési fájdalmak lepték meg s pár perc múlva már egy kisgyerek síró hangja töltötte be a padlást. A fiatal, alig 21 éves lány szegyelte magát s kétségbeesésében azonnal megfojtotta a csecsemőt. Majd három napig rejtgette a padláson s végre a negyedik nap elásta. A csendőrség névtelen levél alapján gyanuba fogta a leányt, aki be is vallotta a gyilkosságot. Ezt a csendőrségen tett vallomását most a szabadkai kir. törvényszéknél azonban visszavonta s a tárgyaláson azt vallotta, hogy gyereke halva született és szegyenletében azonnal elásta. A bíróság újabb tanúk kihallgatását rendelte el s e miatt elnapolta a tárgyalást.

A községi legelő adómentes. A közigazgatási bíróság legutóbb az állattenyésztő községekre nézve rendkívül jelentős ítéletet hozott. Kimondta, hogyha a község abból a célból bérelt legelőt, hogy a község marhatenyésztését előmozdítsa s evégett a bérbevett legelőt a lakosság állatainak legeltetésére adja át, a lakosoktól pedig csak annyi legelőbért szed be, amennyi a legelő hasznosbérének kifizetésére szükséges, tehát nem nyereszkedik a bérleten, kereseti adót fizetni nem tartozik. Eddig a földbérletek, tekintet nélkül a bérletre s a célra, amelyre a kibérlés történt, III. oszt. kereseti adó alá estek.

Csendélet Jánoshalmán. A napokban Fülöp András halasi-uti vendéglőjében iddogált Balázs Pál jánoshalmi földműves. Az asztala körül többen voltak, míg a szomszéd asztalnál régi haragosa, Dobra István gubbaszkodott egyes-egyedül. A két haragos eleinte csak farkasszemet nézett egymással, később azután egy-két sértő megjegyzés hangzott el kölcsönösen, ami végtére majdnem verekedést idézett elő. Dobra nemsokára el is távozott, aminek legjobban a korezmáros örült. Jóval később indult hazafelé Balázs Pál, akit azonban haragosa meglesett, szitkok kíséretében földhöz vágott és bottal elvert. A levert embert úgy szedték föl a földről a szomszédok, a merénylőt pedig a csendőrség letartóztatta. Balázs állapota súlyos ugyan, de nem veszélyes.

A cukornak tisztasuly szerint való számlázása. A fűszer- és élelmiszer kereskedelemnek régi panasza volt az, hogy a cukorgyárak az 50 kg.-os ládákból csak 49 kg.-ot számlázzák. Ezen eljárás megszüntetése érdekében több szabad egyesülettel egyetértve, a kamarák által indított mozgalom eredményeképp a gyárak 1912—13. évi idény eleje óta már a tisztasuly szerinti esomagolást és számlázást léptették kötelezőleg életbe. Az újítás csupán a kockacukorra vonatkozik.

A tolvaj napszámos. Rápoly Lázár garai napszámos keveselven a kialakított napibért, a szándékolt többletet úgy érte el, hogy munkaadóit sorra lopta. Mivel foglalkozása a napszámoságnak zsák-

hordási ága, így könnyű volt neki Staller György, Rutterschmiedt Antal, Dobler Frigyes és más garai lakosoktól vagy 30 darab vászonzsákot eltulajdonítani. A csendőrség bizalmas értesítés következtében meglepte s a házkutatás alkalmával előkerült 26 darab zsák és a Garai község tulajdonát képező tüzoltó csáklya. Rápoly tagadta a lopást s védekezésül azt adta elő, hogy a zsákokat Gukela Józseftől vette. Ezen bemozdása azonban hamis, mert Gukela 18 évvel ezelőtt meghalt Zomborban. A község tulajdonát képező tüzoltó szerszámra vonatkozólag pedig azt hazudta, hogy a bajai vásáron vette.

Egy régi ügy. Még 1908. évben történt, hogy egy novemberi napon Vogl Lajos bajai lakost három ember leütötte. A három tettes közül kettő már megkapta büntetését, a harmadikat, akinek Buza István a polgári neve, pedig csak most vonhatta felelősségre a szabadkai kir. törvényszék mint büntető bíróság, mert a felelősségre vonásban megelőzte őt a mitrovicai bíróság, amely két évi fegyházzal kedveskedett Buzának. A szabadkai törvényszék bűnösnek találta a vádlottat a Vogl Lajoson elkövetett súlyos testi sértés büntetéseben s ezért 3 hónapi fegyházra ítélte, amiből egy hónapot már le is töltött a vádlott.

Amerikából jött haza meghalni Becker Mária paripási asszony, ki évek előtt vándorolt ki Paripásról Amerikába, hol férjhez is ment. Férje nemrégiben meghalt és az asszony hazajött szülőfalujába, hol e hó 2-án felakasztotta magát. Három kisebb gyermekét magával hozta, két nagyobbát Amerikában hagyott. — Temetése a falu nagy részvéte mellett ment végre.

Művészet — Irodalom.

Schön Adolf könyvkereskedésében Zomborban (telefon 161.) kaphatók az e héten megjelent következő könyvujdonságok:

Földes: Fekete ország. 450 K.
Kaló: Blanka hazassága. 3 K.
Lakatos: Panoptikum. 1 K.
Szomaházy: Baccarat. 3 K.
Bíró: A rablólovag. 3 K.
Szabó: Honvédelem. 4 K.
Bizony L.: Keleti határról 4 K.
M. Társadalom tud. szemle 2 K.
Dr. Tauszk: Erzsébet kir. szanator. 2 K.
Dr. Balázs Középsik. okt. reform. 2 K.
„Darvin” népsz. term. tud. folyóirat I. évf. I. szám. 50 fil.
Olesó könyvtár új számai: 1662—65.
Dickens élete és művei. 80 fil.
1666—68. Coppé: A koronáért. 60 fil.
Magyar könyvtár új számai: 671—72.
Ibsen: Ha mi holtak fölébredünk. 60 fil.
673. Szini: Bolond könnyek. 30 fil.
674—75. An. France: Az ing. 60. fil.

S P O R T .

Rovatvezető: **Schmidt L. József.**

Mult vasárnap a Zombori Sport Egylet football csapata a Szabadkai Sport Egylet csapatával mérkőzött. Érdekes, izgatott játékban gyönyörködhetett a mintegy 300 főnyi közönség. Nem is azt akarjuk konstatálni, hogy a tavalyi bajnokságban III. helyen végzett csapattal 4:0 arányban vereséget szenvedtünk, hanem abbéli örömlünknek akarunk kifejezést adni, hogy a rengeteg sár és eső dacára is oly szép számú közönség verődött össze. E biztató kezdetből, közönségünk e tüntető pártfogásából erőt merítünk a további küzdelemre, munkára.

Az egyesület vasárnapról-vasárnapra fog versenyeket rendezni a legjelesebb délvidéki csapatokkal. Közönségünk hálával adósa ezért a Zombori Sport Egyletnek, mert éppen vasárnap délutánjait teszi mozgalmassá, élvezetessé. Mert az, ki egyszer végignézte ezen erőt, kitartást és óriási ügyességet, nyugodtságot igénylő játékot, meg fogja érteni állításunkat és meg fogja érteni azt is, hogy pl.

a budapesti versenyeket 10—20 ezer ember keresi fel akár hétköznapon is.

Szívet-lelket gyönyörködtető játék ez. Hisszük és reméljük, hogy közönségünk a mult vasárnapinál is nagyobb számban keresi fel folyó hó 13-án, vasárnap délután fél 3 órakor a löversenyterén tartandó versenyünket, hol a Bajai Sport Egylet csapata lesz ellenfelünk.

A viszontlátásra!

slj.

Eddig a következő vasárnapokra vannak lekötött mérkőzéseink Zomborban:

Október 13-án Bajai Sport Egylet.

Október 20-án Szabadkai Bácska II.

Október 27-én Szabadkai M. T. E.

Közgazdaság.

Igazgatóválasztmányi ülés.

A Bácsbodrog vármegyei Gazdasági Egyesület október hó 6-án igazgatóválasztmányi ülést tartott. Jelen voltak: Törley Gyula társelnök, Kiss Lajos alelnök (Topolya), Scultety Ferenc alispán, Balku Gyula gazdasági felügyelő, Falcione Sándor, Tarczay Dezső, Baky Elek (Zombor), Rockenstein Nándor (Gádor). Gazdaköri kiküldöttek: Arany Gusztáv (Pacsér), Gretschl Karoly (Bacsordas), Samsalovits László (Bereg), Sejpes Ferenc (Urszentiván), Schlachter József pénztárnok, Inhoff József titkár.

A pénztárnok jelentése szerint a legutóbbi igazgatóválasztmányi ülés óta a tagok száma 6313-ról 6388-ra emelkedett. A téli gazdasági előadások mikénti rendezésére az elnökség kéretett föl. Nyolc gazdaköri jegyzőnek elismerő levél kíséretében 50—50 korona tiszteletdíj lett megszavazva. Szilberek községnek hetivásárjaira sertésfelhajtás engedélyezése iránti kérelmét pártolja, míg Zenta városának még 2 országos vásár engedélyezése iránti kérelmét nem pártolja. Brandt István borsódi méhésznek költésenyben elpusztult méheiért alap hiányában segélyt nem adhat. Nem fogadja el előadónak az állandó államszegélyből adható titkári korpótlék és lakbér kiegészítése iránti indítványát. Az államszegélyt adminisztratív kiadásokra fordítja. A nógrádvármegyei gazdasági egyesületnek az új jövedelmi adó sérelmes pontjainak kiigazítása iránti átiratát tudomásul veszi, miután ez ügyben a G. E. O. Sz. a pénzügyminiszteriumhoz a felterjesztést már megtette. Kiss Lajos alelnök indítványára a Komáromban épülő műtrágyagyár részvéneinek jegyzésére a gazdák figyelmét felhívja. A temesvármegyei gazdasági egyesület felhívására a temesmegyei árvízkarosultak részére 20—20 korona segélyt szavaz meg. A nógrádvármegyei gazdasági egyesület átirata értelmében az egyesületi közlönyben, a gazdakörök, tejszövetkezetek és a bácskai lapok útján felhívja a gazdákat, hogy a napszámberéket szombat helyett a következő hét első napjaiban fizessék ki. A biharvármegyei gazdasági egyesület gazdasági szakoktatás reformja iránti átirata tárgyalását időszerűnek nem találja. A magyar gazdasítztek és erdőtiszték országos egyesületének a megüresedő gazdasítzti állások és az állást kereső gazdasítztek nyilvánartása iránti megkeresésének készséggel tesz eleget. A magyarországi szövetkezetek szövetsége október hó 29-iki szövetkezeti kongresszusán leendő képviseltetéséről az elnökség gondoskodik. A képviseltetésre az egyesület gazdaköreit és tejszövetkezteit is felhívja. A magyar földhítelintézetek országos szövetsége ama felhívásának, hogy a tudomására jutó parcellázásokról, legelő és munkaházépítési kölcsön-szükségletekről kellő időben értesítse, eleget tesz. A szolnoki első gazdasági könyvvezetési vállalatot támogatja. A magyar magtenyésztési részvénytársaság előadóját a legközelebbi igazgatóválasztmányi ülésre előadásra meghívja. A Jurinák-éke bemutatójának idejét és helyét az elnökség fogja megállapítani. Csepreghy Ferenc bajai gazdasági szaktanárnak Bajáról Sárospatakra történt áthelyezését tudomásul veszi. A komlószakosztályi ülés hozott határozataihoz hozzájárul. Az erdélyi

kirándulokat támogatott testületeknek és egyéneknek jegyzőkönyvi köszönetet szavaz. Posch Gottlieb újsóveí gazdaköri jegyzőnek a gazdakörök fejlesztése és a műtrágyagyári kartell-elleni akció támogatása iránti indítványát elfogadja.

Szarvasmarhadijazás Zomborban.

A Bácsbodrog Vármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 6-án Zomborban piros-tarka szarvasmarhadijazást rendezett. A nagyobb mérvű anyag bemutatásában a kedvezőtlen időjárás akadályozta a gazdákat. A m. kir. földművelésügyi miniszteriumot Balku Gyula és Illésy Sándor zombori gazdasági felügyelők, míg Zombor városát dr. Radisits Lázár városi kultúratanácsos és Matzitz Lajos városi állatorvos képviselte.

A bíráló-bizottság tagjai voltak: Elnök esantavéri Törley Gyula egyesületi társelnök. Tagok: Kiss Lajos egyesületi alelnök, Balku Gyula és Illésy Sándor gazdasági felügyelők, dr. Radisits Lázár városi tanácsos, Matzitz Lajos városi állatorvos, Peits István a szabadkai gazdasági egyesület kiküldötte, Bosnyák Máté gazda, Inhoff József egyesületi titkár. Be lett mutatva 15 tehén, 7 üsző, 3 borjú és 4 bika. Ki lett osztva 290 korona államdíj.

A zombori gazdasági felügyelőség által rendelkezésre bocsátott államdíjakat a bíráló-bizottság a következőknek ítélte oda:

Üszök után: II. díj Jerkovics Péter 60 korona, III. díj Paresetics János 50 kor., V. díj Kolarits Tivadar 20 kor.

Tehenek után: I. díj Szeveancev Gyura 50 kor., II. díj Paresetics Sándor 40 kor., III. díj Rajkovits Miklós 30 kor., V. díjat: 10—10 koronát Masirevits Milán, Kolarits Tivadar, Csonits Radoszlav és Paresetics János kaptak.

NYILTTÉR. *)

Nagy budapesti cég keres

egy katonaviselt, illetve had-
:: mentes fiatal embert ::

eladónak,

ki a német és szerb nyelvet
tökéletesen bírja. Ajánlatok
„Biztos jövő“ jeligen **Mezei
Antal hirdetési irodá-
jába Budapest, IV.,**
:: Eskü-ut 5. ::

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelőssé-
get a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

1978/1912. szám.

Árverési hirdetmény.

Bácsszentiván község tulajdonát képező 3 drb kiselejtezett nyugati faj-tájú tenyészbika és 2 drb kiselejtezett tenyészkan a helyszínen tartandó nyilvános árverésen **folyó évi október hó 13-án (vasárnap) délután 3 órakor** a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett el fog adni.

Bácsszentiván, 1912. október 10-én.

Szalay Zsigmond,
jegyző.

MED. UNIV.

30-13

Dr. LUKITS MIROSLÁV

Zombor, Zarándok-utca 10. sz.

Rendel d. e. 8-11-ig.

Fog- és szájbeteggeknek d. u. 2-5-ig.
Aranykoronák, aranyhidak és mindennemű
kaucuk fogazatok. Mindenféle tömések
(plombok). Fog- és gyökérhuzás
teljes érzéstelenítéssel.

Eladó butorok.

Jutányos áron eladom butoraim egy részét, köztük egy szép nagy hársfaszekrényt, nagy gömbölyű francia kihúzó asztalt, jókarban tartva polituros ágyakat, egy szürke garnitúrát, varrógépet, masszív íróasztalt stb. — Bármikor megtekinthetők.

Özv. Ribiczey Béláné
Csihás Berő-u. 15.

2-2

Pályázati hirdetmény.

A Zsablyai Etső Takarékpénztár r. t. pályázatot hirdet

könyvelői állásra.

Megkivántatik: teljes jártasság és képzettség a kettős könyvvitelben, magyar és szerb nyelv tudása szóban mint írásban.

Javadalmazás: évi 2000 korona.

Az eddigi működési bizonyítványokkal ellátott kérvények mutatandók be.

Pályázati határidő: **1912. évi november hó 10.**

Az állás 1912. december hó 1-én elfoglalandó.

Zsablyán, 1912. október hó 8-án.

3-1 **Az igazgatóság.**

A Dél-dunavidéki helyiérdekű vasutak részvénytársaság Budapest

közhírré teszi, hogy jogelődjei

a **Baja—zombor—ujvidéki helyiérdekű vasut részvénytársaság**
és

a **Hegyes—feketehegy—palánkai helyiérdekű vasut részvénytársaság**
által kibocsátott

törzs- és elsőbbségi részvényeket

alapszabályai 7. §-a értelmében saját cégével ellátott

egységes részvényekre

kicseréli.

A kicserélendő részvények a még le nem járt szelvényekkel és a szelvényutalvánnyal együtt, számtani sorrendben kiállított és aláírt számjegyzék kíséretében a **Magyar agrár- és járadék-bank részvénytársasághoz Budapest, V., Nádor-utca 16. szám beküldendők**, mely a cserét lehetőleg mielőbb teljesíti.

Hiányzó szelvényutalványért még nem esedékes szelvényekért — azok bemutatásáig — az új szelvényiv megfelelő részei vissza fognak tartatni.

KEIL-LAKK

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen
Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha fehér „Keil-Lakk“-ot veszünk,
S vele mindent jól befestünk.
Konyhabútor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk“ azurkék,
Kerti butort fessünk zöldre,
Gyermekeknek öröme.
„Keil-Lakk“-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkor kaphatók:

8-8

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Bács: Resch József.
Hódság: Rausch Ede.
Kula: Récei Miksa.
Petrőc: Grósz Mór.

Szabadka: Wachsmann Jenő és Tsa.
Titel: Nonnenmacher Endre.
Ujverbász: Seidl Nándor és fla.
Zsablya: Fischer Mayer.

2818/1912.

Hirdetmény.

Csonoplya község tulajdonát képező nagy barában gyakorlandó **halászati jog 1912. évi október hó 20-án délután 3 (három) órakor** a község házában a legtöbbet ígérőnek 3 (három) évre bérbe fog adatni.

A feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csonoplya, 1912. október hó 1-én.

Csonoplya község előljárósága.

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak, cs. és kir. udvari szállító, Neunkirchen, Alsóausztria, fel-találója a

WILHELM-FÉLE TEÁNAK.

Hogy én a nyilvánosság elé lépek, teszem ezt azért, mert kötelességemnek tartom Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak Neunkirchenben, hálás köszönetemet nyilvánítani azon szolgálatáért, melylyel a Wilhelm-féle tea az én

fájdalmas reumatikus szenvedéseimet

megszüntette és ezért azoknak, kik ezen rettenetes betegségbe estek, ajánlom a tea használatát. 4 heti használat után nemcsak teljesen megszűnt a fájdalom, hanem dacára annak, hogy már 6 hét óta nem iszom a teát, az egész testalkat-részem megjavult. Én meg vagyok győződve, hogy mindenki, aki hasonló betegségben szenved, ezen tea használatát által a feltalálót, Wilhelm Ferenc urat, úgy mint én, áldani fogja.

Kiváló tisztelettel

*—4 **Butsohin-Streifeld grófnő**
főhadnagy neje.

Ára csomagonként 2 K, 6 csomag 10 K.

Hol gyógyszerárban s drogériában nincs, direkt küldés!

460. sz. 1912. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezenél közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró ságnak 1912. évi Sp III. 209/11 sz végzése folytán dr. Gál Rezső zombori ügyvéd által képviselt Schreiber D és fiai bej. cég végrehajtató részére 1552 korona tőkekövetelés s járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 848 kor. 50 fillerre becsült ingóságokra az apatini kir. járásbírósg 1912. V. 260/2 számú végzésével az árverés elrendeltétvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Bácsszentiván községben leendő megtartására határidőül **1912. évi október hó 22. napjának délutáni 1 órája** ki tűzetik, amikor a bíróság lefoglalt 2 ló, szekér, gabona, szecskavágó gép s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelelni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Apatin, 1912. évi október hó 1-én.

Mesterhazy Imre,
kir. bir. végrehajtó.

Petőfi-utca 4. szám alatti házban egy portálos üzlet-helyiség november 1-ére kiadó. Ugyanott egy magtár is kiadó. Bővebb felvilágosítást ad

Knippl János.

6011/1912.

Pályázati hirdetmény.

Az Ujfutak községben üresedésben levő és 600 korona fizetéssel, valamint 200 kor. lakpénzzel egybekötött irnoki állásra **1912. évi november hó 1-éig** terjedő határidővel pályázatot hirdetek.

Ujvidék, 1912. október hó 7-én.

NIKOLITS,

főszolgabíró.

2—1

„Styria-Universal“ kötőgépek

megmunkálnak **fnom** és **vastagszálu** pamutot **ugyanazon gépen.**

Árjegyzék ingyen. Részletfizetésre is.

STYRIA-KÖTŐGYÁR, GRAZ, III.



„Varázsfuvola.“

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfuvola“ rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bögővel van ellátva.

Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt

csak 4 korona. *—59

Csakis **Wagner „Hangszer-Király“** országos elismert legolcsóbb hangszerárúháza-ban kapható, **Budapest, József-körút 15.** — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszer-árjegyzéket

TŰZIFA.

A főhercegi halászati központ Apatinban ajánl és szállít mindenemű tűzifát bármely állomásra. Rendelésnél a rendelt fa árának egynegyed része előre be-küldendő. A szállítás utánvétellel történik.

Jó és pontos kiszolgálásról, becstületes mértékről a tulajdonos neve szavatol.

Faarak vagonba rakva: tölgy hasáb 33 korona, kemény dorong 24 kor., szil hasáb 28 kor., puha hasáb 19 kor., puha dorongfa 15 korona.

Egy 10 tonnás vagonba rakható 5—5³/₄ öl.

Egy 15 ” ” ” ” 8—8³/₄ öl.

Fuwardijak 15 tonnás vagon rakományonként tehát 8—8⁵/₁₀ ölenként.

Ezen vagon ugyanis jobban használható ki, mint a 10 tonnás.

Állomás	Tölgy hasábia		Kemény dorongfa		Szil hasábia		Puha hasábia		Puha dorongfa		Állomás	Tölgy hasábia		Kemény dorongfa		Szil hasábia		Puha hasábia		Puha dorongfa	
	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f		K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
Bácskertes	18	50	15	—	15	50	12	50	12	—	Báctóváros	54	—	44	—	45	50	38	—	35	—
Szilágyi	15	50	12	50	13	—	10	50	10	—	Boróc	55	50	45	—	47	—	41	—	36	—
Szond	21	50	18	—	18	50	15	—	14	—	Ujpalánka	60	—	49	—	51	—	28	50	39	—
Gombos	29	—	24	—	25	—	20	—	19	—	Regőce	41	50	34	—	35	—	28	50	27	—
Bácsszentiván	35	50	29	—	30	—	24	—	23	—	Órszállás	41	50	34	—	35	—	21	—	27	—
Zombor	21	50	17	50	18	50	15	—	14	—	Gádor	31	—	25	—	26	—	20	—	20	—
Szabadka	54	—	44	—	45	50	37	—	35	—	Zsarkovác	29	—	24	—	25	—	22	—	19	—
Kisvöröseggyháza	66	—	54	—	56	—	45	—	43	—	Sztapár	32	50	26	50	27	50	25	—	21	—
Vámtelek	71	—	58	—	60	—	48	50	46	—	Szilberek	37	—	30	—	31	50	41	—	24	—
Pacsér	78	—	64	—	66	50	53	50	51	—	Paripás	60	—	49	—	51	—	44	—	39	—
Kossuthfalva	80	—	65	50	68	—	54	50	52	—	Parrag	64	50	53	—	55	—	47	50	42	—
Angyalbandi	66	—	54	—	56	—	45	—	43	—	Szépliget	69	—	56	50	58	50	47	—	45	—
Középszállás	65	—	53	—	55	—	44	—	42	—	Bulkeszi	74	—	60	—	62	50	50	50	48	—
Duboka	63	—	51	50	53	50	43	—	41	—	Csonoplya	35	50	29	—	30	—	24	—	23	—
Lászlószállás	61	50	50	—	52	—	42	—	40	—	Kerény	38	50	31	50	32	50	26	—	25	—
Cservenka téglagyár	60	—	49	—	51	—	41	—	39	—	Ujszivác	47	50	39	—	40	50	32	50	31	—
Cservenka	58	50	48	—	49	50	40	—	38	—	Oszivác	47	50	39	—	40	50	32	50	31	—
Veprőd	54	—	44	—	45	50	37	—	35	—	Kula	60	—	49	—	51	—	41	—	39	—
Szentfülp	49	—	40	—	49	—	30	50	32	—	Ujverbász	67	50	55	—	57	50	46	—	44	—
Hódság	44	50	36	50	38	—	27	50	29	—	Nemesmilitics	32	50	26	—	27	50	22	—	21	—
Bácsordas	40	—	32	50	34	—	27	50	26	—	Tavankut	49	—	40	—	41	50	33	50	32	—
Kisgombos	40	—	32	50	34	—	29	50	26	—	Bajmok	44	50	36	—	38	—	30	50	29	—
Dernye	43	—	35	—	36	50	33	50	28	—	Babapuszta	40	—	32	50	34	—	27	—	26	—
Bács	49	—	40	—	42	—	37	—	32	—											

10 tonnás vaggonnál az összes fanemekre a puha dorongjáért fizetendő díjtételek érvényesek. Ezen fuwardijak csak átlagot képviselnek, mivel nem minden vagon rakomány egyforma súlyu.

6—6

Főhercegi halászati központ Apatin.

Zombor város üzleti tájékoztatója.

Bácsmegeye első cipőraktára **Holländer József** Kossuth Lajos-utca 2. Alapított 1873. évben. Ajánlja óriási raktárát legjobb minőségű férfi-, női- és gyermekcipőkben és papucsokban. Hazai, kobrai és külföldi gyártmányokban.

Listhevi György angol férfiszabó (Kistemp-lom-u. 4.) a legdivatosabb öltönyöket, valamint őszi-tavaszi kabátokat szolid árak mellett legesinosabb kivitelben készít.

Husveth István,
fest és tisztít.

Zombor, Deák Ferenc-körút 20. Telefon sz. 80. Alapított 1824-ben.

Butor nagy vásár! Bácska legnagyobb butorraktára. Eladások részletfizetésre is. Iparosok áruvesztése.

Berautók megrendelhetők a zombori Autóbusz vállalat irodájában. Telefonszám: 91.

Gyümölcs, friss tej, vaj, túró, tejföl, továbbá tea, rum, bor, valódi boszniai szilvórium, likőr stb. állandóan kapható özv. Vörös Istvánné fűszer- és deligyümölcs-üzletében, Városv Gyula-utca. 50-32

Scherer M. megnagyobbított és kibővített nagy butor-, üveg- és porcellán-raktára, Kossuth Lajos-utca. Nagy választék ur-i ebéd- és hálószoba berendezésekben. Kárpított butorjavítás, képkeretezés és üvegezés elfogadtatik.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!!

és állandó raktár világhírű **Förster és**



Wirth-féle zongorák angol szerkezettel, ugyszintén **Öezer, Petroff, Lauberger, Stingl-féle zongorák** bécsi szerkezettel

bármikor megtekinthetők minden vételi kötelezettség nélkül.

Raab Károly

zongora termeiben Zrinyi-utca és Orgona-utca 12. sz. Minden este 5-7-ig Phonola hangverseny!

Mandits P. elsőrendű fényképezési műtermét Petőfi-utca 13. sz. alá (Bunyi-féle ház) helyezte át. Együttal értesíti a fényképezési sportkedvelőket, hogy minden minőségű fényképezőgépek, valamint az összes fényképezési cikkek nála beszerezhetők.

Raics József (Zombor, Széchenyi-körút 26.) polgári és egyenruha szabó, valamint egyéves önkéntesi felszerelések szállítója. Szövetekben nagy választék. Szolid árak!

Gergurov Dániel és fia vas- és festékkereskedése és szénnyakkereskedése Zombor, Kossuth Lajos-u. 10. sz. Porosz darab, kocka, dió és brikket (tégla) szén. Hazai és porosz koks. Kovács szén és boszniai kőszenek. Pécsi fűtő és brikket (tégla) szén cséplésre mindenféle hazai és külföldi bányából különféle ipari célokra használható szenek. Interurbán telefon 93. szám.

Ugry József villanyerőre berendezett cukrászat (Kossuth-u. 11., telefon sz. 170.) Ajánlja mindennapi friss süteményeit és cukorkáit, valamint oszonnakávéit. Rendelést vidékre is elfogad.

AUTO-PNEUMATIC!!!

Bátor vagyok nagybecsű tudomására hozni, hogy a hírneves „Michelin“-pneumatic gyári lerakatát sikerült megkapnom, ennél fogva azon helyzetben vagyok, hogy az összes méretű auto-pneumaticot, köpenyt és tömlőt, eredeti gyári árakon, zombori raktáramról adhatom.

Raktáron tartok továbbá Vacuum auto-olajat, valamint auto-benzint is.

Nagyrabecsült megbízásait kérve, vagyok kiváló tisztelettel

DOLENCICS JÓZSEF

Zombor, Zrinyi-utca 8. — Telefonszám 162.

Sirkövek, továbbá mindennemű kőfaragó és márványmunkák szakszerű készítését vállal **ifj. Stempel Samu** kőfaragó Zombor, Rákóczi-ut 44. sz. — Nagy raktár kész sír-emlékek és butor-márványlapokban. Márvány-fűrészelés és csiszolás.

Bachrach Viktor szén- és tűzifakereskedő Thököly-ut 29. Magyar és porosz kőszén, továbbá koks és legújabb rekorta faszén, vágott és ölla legelősebb árban házhoz szállítva. Szén és fa vagononként is megrendelhető.

Tilger Mihály (Szelencs, Könyök-utca 15., kis szerb iskola közelében) szitaáru, valamint kert és udvar bekerítéséhez szükséges drótfonat készítő.

Epület és butorasztalos műhelyem a mai kornak megfelelően villanyerőre berendezve folyó évi januártól kezdve saját házamba (Liszt-utca 2.) a leendő tisztviselőtelep szomszédságába helyeztem át. **Ispánovits Mihály.**

Schneider János kocsifényező és kárpitos Zombor, Zöldfa-utca 8. — Elvállal és szakmába vágó mindennemű munkákat. — **Billiárdok** áthuzása jutányos árak mellett eszközöltetnek.

Szénkereskedés.

Raktáron tartok és állandóan kapható:

- 1-ma porosz szén 100 kiló ára 4-80 K.
- Legfinomabb koks 100 kiló ára 5-40 K.
- 1-ma salgótarjáni szén 100 kiló ára 3-70 K.
- 1-ma kétszer mosott kovácsszén 100 kiló ára 4-20 K.

A szénárak levelezőlapon vagy telefon útján megrendelhetők a legkisebb mennyiségben is, amelyet pontosan kimérve, teljesen díjtalanul szállítom haza. — **Waggononkenti megrendelést is elfogadok.**

RESCH JÓZSEF

Zombor, Radisics-u. 4. Telefon sz. 107. és 134.

Fényképek. **Singer S.** ujonnan épült és izlésesen berendezett fényképezési műtermében készülnek a legmodernebb kivitelű fényképek. (Kossuth Lajos-utca, saját ház.)

Czeisel József gépműhelye Zombor. — Elvállal artézi kutak furását, vízvezetékek és fürdőberendezéseket, bármily vasszerkezetek és lakatos munkákat, gazdasági cikkek készítését. Az ipar legújabb vívmánya. Autogén hegesztési telep.

Női kézimunkák és hozzávaló kellékek a legkiválóbb izlésű és legelősebb árban kapható **Kaufmann Emil** kézimunka üzletében Zombor, Petőfi-utca. Tanítónők és zárdák 20% kedvezményben részesülnek.

Ha jól és olcsón akar vásárolni, keresse fel a **Klein Vilmos és Társa cég** üzletét (Kossuth Lajos-utca 1. sz.), hol mindenféle rövid-, szövött-, bőr- és acélárut nagy választékban jutányosan kaphat.

Új könyv- és papirkereskedés ZOMBORBAN.

Van szerencsém Zombor város igen tisztelt közönségének tudomására hozni, hogy

Zomborban, Gromon-utca 2. szám alatt (a városházával szemben) egy modern, a kor igényeinek megfelelő

könyv-, zenemű- és papirkereskedést nyitottam.

Azon tiszteletteljes kéréssel adom ezt a nagyérdemű vevőközönség szives tudomására, hogy e nemű bevásárlásaikkal támogatni kegyeskedjenek és ezáltal az üzlet szoliditására is meggyőződést szerezzenek. 52-29

Teljes tisztelettel

Lugumerszky P. Szvetozár

könyv-, zenemű- és papirkereskedése.

Kinek drága az egészsége és pénzt nem akarja hiábavaló dolgokra kidobni, az saját érdekében cselekszik, ha legalább egyszer-kétszer kipróbálja a világhírű

O R O S Z L Á N
Menthol Sósorszeszt
a háziszerek királyát.

Kapható 44 fill., 1 K 10 f., és 2 K 20 filléres üvegekben.
Főelárusítás: 52-30

Lugumerszky P. Szvetozár

fűszerkereskedésében Zomborban.



Csusz, köszvény, reuma, szaggatás, nyílalás, oldalszurás, kereszt-csontfájás, derek-, oldal- vagy hátfájás, izom- és inbántalmak, kar- és lábgyengeség, merev veztakok és ujjak, göresök, továbbá hűlés-, megfázás- vagy léghezamból származó bajok azonnali enyhülnek az **Oroszlán Menthol Sósorszeszt** használatával. Ha a fájó testrészt a dörzsölést nem tűri, úgy borogatást alkalmazunk. Fogfájás, fejfájás, fejszaggatás, hajhullás, idegesség, hágyadság, kimerültség, általános gyengeség eseteiben kincselet ér fel a valódi **Oroszlán Menthol Sósorszeszt**. Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza, nátha ha fellép, úgy emlékezzék az **Oroszlán Menthol Sósorszeszt**re, mely a legkitűnőbb és legelgősebb háziszor. Ezer és ezer más esetben is kitűnő sikerrel lesz az **Oroszlán Menthol Sósorszeszt** használva. Minden egyes üveghöz bő használati utasítás van mellékelve. Sok ezer halálát tanuszkodja róla, hogy az **Oroszlán Menthol Sósorszeszt** az emberiség jövevénye.

Törvényesen bejegyzett védjegy. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól.



A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka

Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.



A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka
Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.

ÁLLANDÓ BUTORKIÁLLITÁS,
meglepetésszerű olcsó, a legmagasabb
!! 100-23 igényeknek megfelelő !!

LAKÁSBERENDEZÉSEK,

uri szobák, szalonok,
ebédlők és hálószobák nagy raktára.

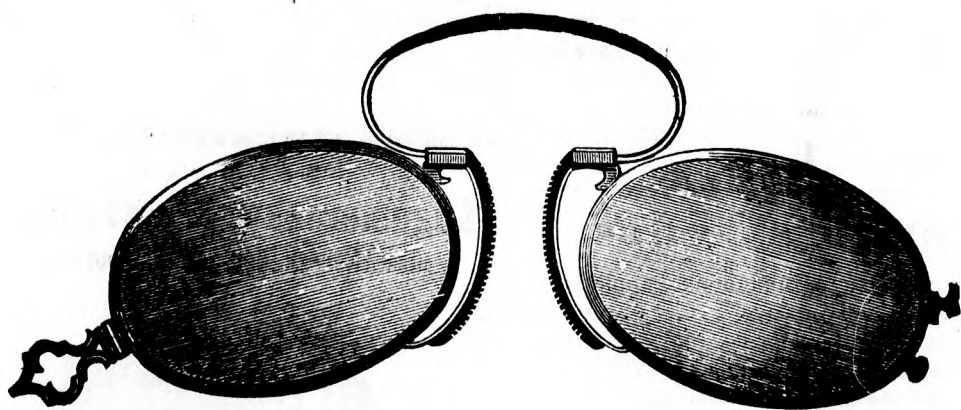
Ugyanott egyéb ipari készítmények állandó raktára és eladási helye.
Elfogad a legmodernebb **KÁRPITOS MUNKÁKAT** és **DISZITÉSEKET**.

A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka
Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.



A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka

Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.



Legolesőbb
bevásárlási
forrás

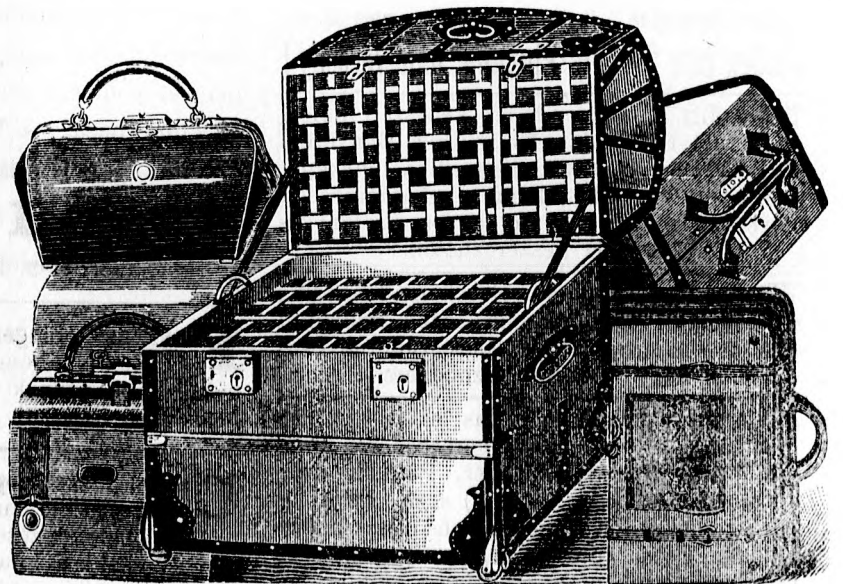
Optikai, betegápolási,
elektrotechnikai vállalat.

Nagy választék!! 100-45 Olcsó árak!!

Javítások lehető leggyorsabban
eszközöltetnek

TELOTSCH GÁSPÁR

lát- és műszerésznél, ZOMBOR.



Teltsch Gáspár
bőröndgyárában, Zomborban.